

Jaarverslag Stichting Huis Bergh 2018

KASTEEL
HUIS BERGH

Jaarverslag Stichting Huis Bergh 2018

juni 2019

Vastgesteld door het bestuur van Stichting Huis Bergh

d.d. 6 juni 2019

Mr. J.C. van Hasselt, voorzitter Stichting Huis Bergh

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Inleiding	5
1. Kasteel en omliggend landgoed	6-8
• In stand houding	6
• Project herplaatsing originele deuromlijsting	6
• Parkbos De Plantage	7
• Vrienden	8
• Ridders en Heeren	8
2. Openstelling & publiek	9-22
• Tentoonstellingen	9
• Het jaar in vogelvlucht	11-20
• Bezoekcijfers	21-22
3. Collecties	23-24
• In stand houding	23
• Wetenschappelijk onderzoek	23
• Uitgaande bruiklenen	24
• Monumenten en andere panden	25-30
• In stand houding	25-27
• Project restauratie zwarte molen 's-Heerenberg	29
• Grafelijke torenmolen in Zeddam	28
• Molen-instandhoudingsoverleg	29
• Huurderswisselingen	30
4. Bossen en landerijen	31-33
• In stand houding	31
• Toezicht en handhaving	32
• Lanenherstel Bergherbos	32
• Motte Montferland	32
• Project Loolaan	33
5. Organisatie	34-38
• Medewerkers & medezeggenschapsraad	35
• Vrijwilligers	35
• Bestuur & Governance	36-38
6. Financiën	39-41
• Verkorte jaarrekening	40
• Subsidiënten, sponsors en fondsen	41

Woord vooraf

Het grote project voor Stichting Huis Bergh in 2018 is de restauratie van de zwarte molen aan de Zeddamseweg te 's-Heerenberg die eind november werd afgerond. Op 23 november was de feestelijke oplevering in aanwezigheid van de gedeputeerde voor cultuur, mevrouw Josan Meijers, de burgemeester van Montferland en vele gasten uit het 'molenvak' alsmede de aanwonenden.

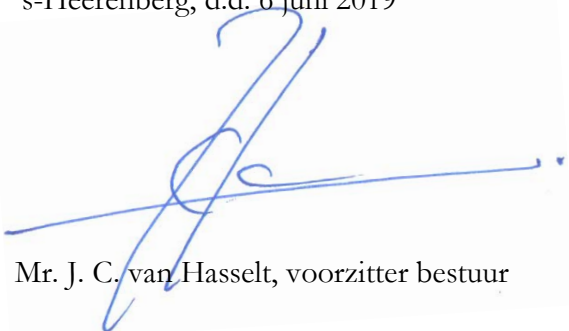
Het andere grote project is de renovatie van het gemeentelijk monument Muntwal 9. Omdat al in 2017 bekend was dat de huurder zou vertrekken kon er een budget voor worden opgenomen in de begroting van 2018. De oplevering vond plaats begin juni 2018 en de nieuwe huurder heeft het pand meteen daarop betrokken.

De seizoenstentoonstelling, getiteld 'Ongekend Ornament: zandsteen op Huis Bergh' die voor het publiek opende op 20 april, was gewijd aan de zandsteen uit de Baumberge, gelegen in het Münsterland. Centraal stond de 18de-eeuwse deuromlijsting van Baumberger zandsteen die drie eeuwen lang de toegang tot het kasteel sierde. Bij de tentoonstelling is een routeboekje verschenen langs plekken waar de Baumberger zandsteen nog meer is verwerkt en waar deze werd gewonnen. Tentoonstelling en zandsteenrouteboekje zijn financieel mede mogelijk gemaakt door subsidie van de Euregio.

Met subsidie van de Euregio is voorts ook een project gestart om de originele deuromlijsting van Baumberger zandsteen te herplaatsen op de binnenplaats van het kasteel. Hoewel het de bedoeling was dat dit project zou zijn afgerond in april 2018 zodat de bezoekers van de tentoonstelling ook de herplaatste deuromlijsting op de overkapte binnenplaats zouden kunnen bekijken, is dit door omstandigheden niet gelukt. Nu wordt de binnenplaats in 2019 voorzien van een kunststof overkapping en wordt de deuromlijsting aansluitend herplaatst.

Ook dit jaar brachten bijna 30.000 bezoekers een bezoek aan het kasteel. Iets minder dan in 2017 toen er een middeleeuwen-evenement werd georganiseerd. Dit jaar is gebruikt om een nieuwe formule te ontwikkelen waarmee Huis Bergh in 2019 een nieuw evenement gaat opzetten.

's-Heerenberg, d.d. 6 juni 2019

Mr. J. C. van Hasselt, voorzitter bestuur

Inleiding

Huis Bergh is een indrukwekkend ensemble van een machtig middeleeuws kasteel met bijbehorende monumenten, een parkbos en tuinen, een museale collectie van internationale allure en een huisarchief dat teruggaat tot in de dertiende eeuw, voorts een landgoed met bossen en landbouwgronden, monumentale panden in de omgeving zoals het 16de -eeuwse kasteeltje 'De Boetzelaersborg' en de 15de-eeuwse Zeddamer torenmolen, de oudste van Europa, en, last but not least een archeologisch monument, de Motte Montferland, de grootste motte van Nederland en een van de grootste van Noordwest-Europa.

Het ensemble, eeuwenlang eigendom van de heren en later graven Van den Bergh en hun erfgenamen, is in 1912 gekocht door J.H. van Heek, een industrieel uit Enschede met grote interesse in de middeleeuwen. Hij heeft met eigen middelen gezorgd voor de restauratie en het onderhoud van het ensemble. Zijn passie, het verzamelen van middeleeuwse kunst, heeft geresulteerd in een bijzondere collectie die tot heden in het kasteel is te bewonderen.

In 1946 bracht Van Heek zijn bezittingen onder in een stichting, genaamd 'Stichting tot instandhouding der goederen en rechten van het Huis Bergh'. Deze stichting heeft ten doel kasteel Huis Bergh met de daarin ondergebrachte verzamelingen als monument van geschiedenis en kunst en de daarbij behorende bossen en landerijen als natuur- en landschapsreservaat voor de gemeenschap te bewaren. Zij richt haar streven ook op het behoud van andere historische gebouwen, natuurgebieden en terreinen van landschappelijke waarde en kan deze aan haar bezit toevoegen.

1. Kasteel en omliggend landgoed

In stand houding

Dit jaar zijn in het kader van het planmatig meerjaren onderhoudsplan weer verschillende werkzaamheden uitgevoerd aan het kasteel en bijbehorende gebouwen.

Project traplift

De toegankelijkheid van een kasteel levert altijd problemen op. Het is een monument met wenteltrappen, smalle doorgangen en her en der trappen en treden. Het vinden van een plek voor een lift is dan ook niet eenvoudig. Huis Bergh is daarop geen uitzondering. Het kasteel beschikte tot dit jaar alleen over een plateaulift waarmee bezoekers die moeilijk ter been zijn de eerste horde kunnen nemen, die langs de bordestrap naar de hal van het kasteel. Daarmee is de benedenverdieping van het kasteel toegankelijk voor mindervaliden. Niet evenwel de bovenverdieping, de tussenverdieping en de donjon. Die laatste zal nooit toegankelijk kunnen zijn voor mindervaliden. De boven- en tussenverdieping zijn sinds dit jaar bereikbaar met een traplift. Op alle verdiepingen is bovendien een rolstoel beschikbaar.

Op 5 februari is in het kasteel de traplift geïnstalleerd. Hiermee is het kasteel nu beter toegankelijk voor mindervaliden. Het gaat in feite om twee liften langs de trappen die naar de kapel, de tussenetage en de eerste verdieping lopen. De medewerkers zijn goed geïnstrueerd over de bediening van de liften. Op de website is toegevoegd dat de eerste verdieping van het kasteel bereikbaar is met een traplift en dat op alle verdiepingen een rolstoel beschikbaar is.

Project herplaatsing originele deuromlijsting en overkapping binnenplaats

Vanwege de slechte staat en het afbrokkelen is de originele deuromlijsting van de hoofdingang van het kasteel, gemaakt van Baumberger Sandstein, aan het begin van deze eeuw vervangen door een kopie van Bentheimer zandsteen, een steensoort die veel beter bestand is tegen weersinvloeden. Bij het vervangen van de originele deuromlijsting uit het begin van de 18de eeuw is de wens uitgesproken het origineel ooit weer op te bouwen op een plek waar hij beschermd is tegen weersinvloeden. Die plek is gevonden: de kleine binnenplaats van het kasteel. De opgeslagen blokken van de oude deuromlijsting bleken in 2017 verrassend compleet en in goede staat. Slechts hier en daar waren stukjes steen afgebroken.

Het was de bedoeling begin 2018 de oude omlijsting op te bouwen op een stalen frame op de binnenplaats die daartoe zou worden overkapt. Helaas liep het project grote vertraging op. Aanvankelijk doordat een bouwvergunning op zich liet wachten en vervolgens doordat de constructietekenaar zeer laat met zijn tekeningen kwam. De aangetrokken economie zorgde voor opeenhoping van werk voor hem. Daardoor zal de overkapping en de plaatsing van de oude deuromlijsting pas in 2019 kunnen worden gerealiseerd.

Dit is te betreuren, met name ook omdat de seizoententoonstelling in 2018 geheel was gewijd aan de originele deuromlijsting, aan de verschillende gebruikte steensoorten op het kasteel en aan de opdrachtgever tot de vervaardiging: graaf Oswald III.

Parkbos De Plantage

Er stond een dunning gepland in de Plantage voor de nazomer van 2018. De nazomer is ook de beste tijd voor dunning in de Plantage, het is dan vaak droger en er wordt dan minder stuk gereden. Ook zou er in het Sterrebos gedund worden. Voor de nieuwe aanplant in de lanen moet immers meer ruimte gecreëerd worden om de jonge boompjes een goede kans te geven.

Op sommige plekken zijn al een aantal keren de jonge bomen, die het toch niet gered hadden, vervangen. Eikenspintkever en droogte zijn hier de oorzaak van het doodgaan in de afgelopen jaren. De oudere bomen die hier dicht langs de paden staan nemen veel vocht en licht weg voor de jonge aanplant.

Helaas heeft geen van de aannemers een prijs durven af te geven voor de dunning. Dit komt omdat het gebied moeilijk toegankelijk en kwetsbaar is. Tevens zit er in veel eiken ijzer, afkomstig van granaatscherven en kogels uit de Tweede Wereldoorlog. De aannemer kan dit hout vaak moeilijk kwijt raken op de houtmarkt.

Daarom wordt geprobeerd begin 2019 toch nog een goede aannemer te vinden en dan in de nazomer van 2019 het werk te laten uitvoeren. In het najaar van 2019 kunnen dan weer jonge eiken worden aangeplant.

Vrienden

Kasteel Huis Bergh heeft een actieve Vriendenkring van ca. 300 leden. Een aantal van hen, verenigd in de Vriendenwerkgroep, organiseert jaarlijks enkele concerten op het kasteel waaronder het kerstconcert en het nieuwjaarsconcert.

Ridders en Heeren

De Ridders steunen Huis Bergh al geruime tijd financieel. Zoals vroeger de ridders het kasteel beschermden zo heeft het kasteel ook in deze tijd beschermers nodig. In 2018 waren het 13 in getal. Als dank voor hun bijdrage worden Ridders o.a. in de gelegenheid gesteld het ensemble van kasteel en omliggend landgoed in te zetten voor de promotie van hun eigen bedrijf.

Sinds 2016 beschikt Huis Bergh over een gestaag groeiende groep van Heeren. Het aantal was in 2018 zeven. Het is een netwerk van ondernemers die het kasteel een warm hart toedragen door jaarlijkse financiële steun.

2. Openstelling en publiek

Tentoonstellingen

Hoofdtentoonstelling

De opening van de seizoenstentoonstelling 'Ongekend ornament: Baumberger zandsteen op Huis Bergh' vond plaats op 19 april. De tentoonstelling is deze keer gewijd aan de zandsteen uit de Baumberge in het Münsterland. Centraal staat de 18de-eeuwse barokke deuromlijsting die lange tijd de entree tot het kasteel sierde. Deze omlijsting van Baumberger zandsteen is aan het begin van deze eeuw vervangen door een kopie in Bentheimer zandsteen omdat het origineel steeds verder afbrokkelde. Bij de opening sprak dr. Joachim Eichler, directeur van het Baumberger Sandsteinmuseum te Havixbeck, over de beeldhouwer van de deuromlijsting, Jan Rendeles, afkomstig uit die plaats en over het winnen van Baumberger zandsteen. Drs. Hendrik Jan Tolboom, specialist natuursteen van de Rijksdienst voor

het Cultureel Erfgoed, gaf een toelichting over het gebruik en de restauratie van Baumberger- en Bentheimer zandsteen.

Hendrik Jan Tolboom stelde samen met Wim Dubelaar (TNO-Geologische Dienst Nederland) een reisboekje samen waarmee de geïnteresseerde bezoeker een tocht kan maken langs monumenten van Baumberger zandsteen tussen 's-Heerenberg en Havixbeck, aan weerszijden van de grens. Het boekje, getiteld: 'Ongekend ornament: Baumberger zandsteen tussen Huis Bergh en Havixbeck' is ook verschenen in een Duitstalige versie.

Tentoonstelling en routeboekje zijn mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Euregio Rhein Waal in het kader van het grensoverschrijdende project 'Zicht op heden en verleden'.

Het was de bedoeling dat bij de opening van de tentoonstelling de originele deuromlijsting zou zijn herplaatst op de binnenplaats van het kasteel die daartoe dan overkapt zou zijn. Vanwege

vertraging bij de aanvraag voor de bouwvergunning en bij het maken van de tekeningen door de constructietekenaar wordt de deuroplijsting nu in het voorjaar van 2019 herplaatst op een metalen frame. Ook de overkapping van de binnenplaats volgt komend voorjaar.

Jubileumtentoonstelling Vereniging Rembrandt met een satellietpresentatie bij Huis Bergh

Van 30 september 2018 tot en met 3 februari 2019 organiseerde het Kröller-Müller Museum op initiatief van de Vereniging Rembrandt de tentoonstelling *Als kunst je lief is*. Voor één keer werden ruim tachtig belangrijke aankopen van veertig Nederlandse musea bijeengebracht die de afgelopen tien jaar mede zijn verworven met steun van de Vereniging Rembrandt.

Om de boodschap dat de Collectie Nederland nooit af is kracht bij te zetten worden in vijftien musea door heel Nederland twintig satellietpresentaties georganiseerd. De presentatie op Huis Bergh stelde het portret van Graaf Hendrik van den Bergh door Otto van Veen centraal. Graaf Hendrik van den Bergh was een van de belangrijkste en meest geruchtmakende veldheren uit de Tachtigjarige Oorlog. In 2009 kocht Huis Bergh met steun van de Vereniging Rembrandt een levensgroot portret van hem, gemaakt door de leermeester van Peter Paul Rubens. De presentatie was vanaf 12 oktober te zien en toonde tevens het met steun van de Vereniging Rembrandt in 2017 aangekochte geïllustreerde kroniekenhandschrift met het wapen van Bergh.

Het jaar in vogelvlucht

Door het hele jaar heen

Concerten en optredens

Het eerste concert van 2018 was het Nieuwjaarsconcert op zondag 14 januari door het Britten Jeugd Strijkorkest o.l.v. dirigent Loes Visser. Op het programma stond o.a. het eerste deel uit het pianoconcert van Frédéric Chopin, met Jorrick Simmes (piano) als solist. De opkomst was goed.

Het eerste concert in de reeks concerten Oude Muziek vond plaats op vrijdagavond 9 februari. De jonge Franse klavecijnist Jean-Luc Ho voerde pianomuziek uit van Henry Purcell. Het concert was goed bezocht.

Zondag 18 maart vond een paasconcert plaats in de hal van het kasteel, georganiseerd door Stichting Montferland

Cultuurfonds. Het Stabat Mater van Pergolesi werd uitgevoerd door Kamerata Stradivarius o.l.v. Razvan Stoica. Alle kaarten waren uitverkocht.

Op 7 april vond wederom een concert plaats in de reeks Oude Muziek concerten. Deze keer getiteld: 'Bredero's Gouden Eeuw: van grachtenpand tot platteland', door Camerata Trajectina. Uitgevoerd werden liederen uit zijn 'Boertigh, Amoreus en Aendachtigh Groot Lied-boek uit 1622, afgewisseld met instrumentale improvisaties.

Tussen 22 juli en 5 augustus vond de Internationale Musiksommer 'Campus Cleve' voor de 11de keer plaats. Op 25 (Claudia Peter, Duitsland) en 27 juli (Yumeka Nakagawa, Japan) en 1 (Yaozung Song, China) en 3 augustus (Dahye Jeong, Zuid-Korea) trokken de concerten van dit jaarlijkse studentenmuziekfestival op Huis Bergh per avond 40 à 80 bezoekers.

Het pianorecital door Alexandra Kapteins dat gepland stond op 11 november in de reeks concerten georganiseerd door de Vriendenwerkgroep van Huis Bergh vond geen doorgang. Het recital werd afgezegd vanwege persoonlijke omstandigheden.

Het traditionele kerstconcert, georganiseerd door de Vriendenwerkgroep, vond dit jaar plaats op zondag 16 december. De Koorschool Midden Gelderland o.l.v. dirigent Albert Wissink bracht Latijns-Amerikaanse kerstmuziek ten gehore, waaronder de Misa Criolla. De zaal was met 155 gasten uitverkocht.

Feest! Weet wat je viert

Het educatieve programma voor alle basisschoolleerlingen 'Feest! In het kasteel' stelt vragenderwijs de betekenis van nationale feestdagen centraal aan de hand van de kunstcollectie in het kasteel. Het is een samenwerkingsproject van Museum Catharijneconvent in Utrecht met musea verspreid over heel Nederland. Huis Bergh is trots dat het zich tot deze groep mag rekenen. In 2018 namen 62 klassen van 23 verschillende scholen met in totaal 1352 schoolkinderen deel aan dit programma.

Ridderslag

Voor kinderen in gezinsverband is er elke zondagmiddag het evenement 'Ridderslag'. Kinderen en hun (groot)ouders leren, in middeleeuwse kledij gestoken, hoe het toeging op het kasteel in de middeleeuwen en hoe je het van page tot ridder bracht en van jonge dame tot hofdame.

Huwelijksvoltrekkingen op het kasteel

In 2018 vonden in het kasteel 29 huwelijksvoltrekkingen plaats, voor een bedrag van € 16.545,- in totaal. Voor een bedrag van € 2.750,- lieten bruidsparen hun huwelijksfotoreportages maken in (de tuin van) het kasteel.

Vorstelijk logeren

In de beide torens op de voorburch zijn luxueuze suites ingericht waar de gasten de sfeer van de middeleeuwen kunnen ervaren. In 2018 is in de beide torens in totaal 309 keer overnacht (in 2017 was dat 258

keer). De waardering van de gasten die bij booking.com de accommodatie reserveren waarderen met een ruime 9.'Deze accommodatie heeft de verwachtingen van 96% van de beoordelaars waargemaakt of overtroffen'.

JANUARI-MAART

Woensdagmiddagbijeenkomsten voor Museumkaarthouders

Om het groepsbezoek te stimuleren in de anders zeer rustige winterperiode is in samenwerking met de Museumvereniging een viertal woensdagmiddagbijeenkomsten (15-02, 22-02, 08-03 en 15-03) georganiseerd voor museumkaarthouders. De bezoekers, in totaal ca. 160, werden verwelkomd met een kopje thee of koffie waarna ze eerst uitleg kregen bij de collectie en het kasteel in de Habsburger zaal en daarna een rondleiding in twee groepen.

APRIL-MEI

Bijeenkomst oud-burgemeesters

Op 11 april vond in de Habsburgerzaal een bijeenkomst plaats van oud-burgemeesters van Gelderse gemeenten, georganiseerd door Stichting Kasteelstad. Huis Bergh was gastheer

Landgoeddag FPG

Zaterdag 14 april vond op Huis Bergh de eerste Landgoeddag van 2018 van de Federatie Particulier Grondbezit plaats met gastspreker Berno Strootman, landschapsarchitect en Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving, over 'Integrale kwaliteit van het cultuurlandschap en energietransitie'. Traditiegetrouw ontving Huis Bergh een boom als dank voor de gastvrijheid. Het gaat om een koningslinde die is geplant in de laan met koningslinden op de stadswal rond het kasteel. Het was een geanimeerde dag met een hoge opkomst van ca. 110 deelnemers.

Open Toptrouwdaglocatie

Op 15 april deed Huis Bergh mee aan de jaarlijks georganiseerde Open Toptrouwdaglocatie Route. Deelname betekent een aantal extra geïnteresseerden voor een bruiloft op het kasteel vanwege de mogelijkheid de locatie vrijblijvend te bezoeken en de aanwezigheid van gespecialiseerde bedrijven.

Lintje Willy Spekking

Donderdag 26 april werden de jaarlijkse lintjes uitgedeeld op Huis Bergh door de burgemeester van Montferland. Dit jaar waren het er vijf. Tot zijn eigen verrassing bleek een van onze vrijwilligers, Willy Spekking, dit jaar ook tot de gelukkigen te behoren. Hij werd benoemd tot Lid van de Orde van Oranje Nassau.

Meivakantieprogramma

In de meivakantie werd voor kinderen het spel 'Speel aanvallen en verdedigen in Kasteel Huis Bergh' georganiseerd, met een workshop in de wapenkamer: welke technieken gebruikten de aanvallers van een kasteel en hoe konden de bewoners zo'n aanval dan het beste afwenden? Welke hulpmiddelen en wapens hadden ze tot hun beschikking? Alle kinderen lieten zien wat ze geleerd hadden en verdienden zo een diploma. In totaal namen

ca. 140 kinderen deel.

Dag van het kasteel

De jaarlijkse nationale ‘Dag van het kasteel’ vond dit jaar op 22 mei plaats. Het thema van 2018 was: ‘Verborgene verhalen verteld’. Voor volwassenen was er een lezing door drs. Edwin Zweers, voorzitter van de Heemkundekring Bergh en bevlogen verteller (geschiedenisleraar), over Huis Bergh en de nadagen van de 2e wereldoorlog in onze Niederrhein-regio. Op het dak van de donjon vertelde hij verder over Huis Bergh in die periode. Over de - korte - inkwartiering van hoge

Duitse militairen, de inslag van granaatscherven in een van de torentjes (nog zichtbaar) en de opvang van evacués op het kasteel. Bij zijn lezing om 13.00 uur schoven ruim 40 mensen aan, bij de lezing om half drie zo’n 30 mensen. In de kasteelkelder werd een verhaal over de vergiftigde put verteld door Tiny Limbeek voor kinderen. Er waren zo’n 25 kinderen met hun ouders. Tiny was zelf middeleeuws verkleed en had allerlei attributen bij zich (o.a. speelgoedratten) om haar verhaal echt te maken. De kinderen die er waren hingen aan haar lippen en waren enthousiast. Die dag waren er 170 betalende bezoekers, veelal volwassenen. Vorig jaar waren dat er 190. Oorzaken: in 2017 was er een mooi programma met de Schrijvers van de Ronde tafel en was de Lidl museumactie al op gang. De Dag van het Kasteel wordt georganiseerd door de Nederlandse Kastelenstichting (NKS), Kenniscentrum voor Kasteel en Buitenplaats.

Gelders Erfgoedfestival

23 mei startte het Gelders Erfgoedfestival, deze keer gewijd aan en getiteld: ‘Gelderland Grensland’. Huis Bergh doet mee met de tentoonstelling over de Baumberger zandsteen en de begeleidende film en autoroute, beide tweetalig. Huis Bergh is ook routepunt op een grensoverschrijdende fietsroute.

Ridderbijeenkomst

25 mei organiseerde Huis Bergh een bijeenkomst met de Ridders. De penningmeester van het bestuur van Huis Bergh, Anjo Joldersma, heeft verteld over wat er financieel omgaat in de stichting. De Ridders luisterden aandachtig. Zij gaven aan het belangrijk te vinden dat de stem van de Achterhoekse ondernemers in het bestuur gehoord wordt. Verder bleken zij bereid mee te denken over toekomstige Ridderactiviteiten.

Eucharistieviering

Op 10 mei, Hemelvaartsdag, vond, evenals vorig jaar, op het grasveld voor het kasteel, in de open lucht, de eucharistieviering plaats. Het was een geanimeerde, goed bezochte viering, met een kopje koffie na afloop in de tuin van de pastorie bij de Pancratiuskerk.

JUNI

Vendel hulde

Traditiegetrouw vond de jaarlijkse vendel hulde ter gelegenheid van de opening van de 's-Heerenbergse kermis, dit jaar plaats op zaterdag 16 juni. Namens Huis Bergh nam, voor de laatste keer, Diane Visser de hulde van het St. Antoniusgilde in ontvangst vanaf het bordes van het kasteel.

Lidl Museumactie

Supermarktketen Lidl had ook dit jaar weer een museumactie waarbij hun klanten voor € 1 een kasteel of museum kunnen bezoeken. Huis Bergh deed mee aan de actie, die liep van 4 juni t/m 1 juli. De actie leverde 131 bezoekers op.

JULI-AUGUSTUS

Zomervakantie 2018 bij kasteel Huis Bergh

In de schoolvakantie (4 juli t/m 2 september) kon het publiek genieten van allerlei activiteiten bij Huis Bergh: een workshop 'Aanvallen en verdedigen' voor de kinderen, zelf munten slaan in het Muntgebouw, spannende verhalen beluisteren met een audiotour, of heerlijk fietsen en wandelen rondom het kasteel en door de prachtige kasteeltuinen.

Nieuw: zelf munten slaan in het Muntgebouw

De heren en graven Van den Bergh hebben in het verleden muntbedrijven gehad in of bij hun kastelen. Van de voormalige muntplaatsen bestaat alleen de 's-Heerenbergse nog. Op veler verzoek is de Oude Grafelijke Munt deze zomer geopend. Elke donderdag in juli en augustus om 14.30 en 15.30 uur kregen bezoekers een demonstratie munt slaan en konden zij zelf een munt slaan onder leiding van de muntmeester.

Nieuw: audiotour voor kinderen

Er is nu ook een audiotour speciaal voor kinderen, met verhalen over het kasteel, de vroegere bewoners ervan en interessante stukjes geschiedenis naar aanleiding van de kunstwerken. Over de 'geurbal' en de ridderclub 'De Orde van het Gulden Vlies'.

Eindmanifestatie Muziekschool Oost-Gelderland

Op vrijdag 6 juli vond het jaarlijkse concert van de Muziekschool Oost-Gelderland plaats. In het kader van de Eindmanifestatie waarbij de leerlingen hun talent laten zien aan familie en andere belangstellenden.

Gelders Erfgoedfestival

In het kader van het Gelders Erfgoedfestival zijn fietsroutes gemaakt langs diverse grensplaatsen. Op 18 juli stond 's-Heerenberg extra in de spotlights met leuke activiteiten, zoals een bezoek aan het kasteel, het Stadsmuseum of deelname aan een smokkelwandeling.

Huis Bergh op de nationale tv

Op 16 juli waren de opnames voor een reclamespotje op tv over de musea in de Achterhoek, georganiseerd door Achterhoek Toerisme. De spotjes, waarin ook Huis Bergh prominent naar voren kwam, waren te zien op de landelijke tv in de maand augustus.

Mechteld ten Ham weekend

In het weekend van 25 en 26 augustus vond wederom het jaarlijks terugkerende Mechteld ten Ham weekend plaats in 's-Heerenberg. Een weekend met activiteiten rond deze vermaarde inwonster van het stadje die in het begin van de 17de eeuw als een der laatsten is veroordeeld voor hekserij en op de bandstapel is geëindigd. Huis Bergh heeft aan het weekend meegewerkt door terreinen open te stellen voor 'Het Fluisterwoud', een kinderspeurtocht op de zaterdag en door terreinen en materieel ter beschikking te stellen voor de jaarmarkt en de openingsbijeenkomst.

De bezoekers van Het Fluisterwoud op zaterdag zijn dit jaar niet ontvangen in De Plantage maar op de stadswal, in een weiland en langs de Walsteeg. Vanwege de grote droogte deze zomer was het niet verantwoord een grote groep bezoekers deel te laten nemen aan activiteiten verspreid door het bosgebied. Vandaar dat de organisatie

van het weekend met het voorstel kwam van de alternatieve locatie. Ook openvuur en roken waren dit jaar niet toegestaan.

Jaarlijkse bedrijvenborrel

De Stichting Belangenbehartiging Bedrijventerreinen 's-Heerenberg organiseerde de jaarlijkse bedrijvenborrel en barbecue op 30 augustus bij Heeren Dubbel op de Voorburcht.

SEPTEMBER-OKTOBER

Opvoering 'Macbeth'

In de avond van 5 september was er een indrukwekkende opvoering van William Shakespeares 'Macbeth' op het gazon voor het kasteel door de American Drama Group. De voorstelling was in het Engels en vormde een onderdeel van hun jaarlijkse Europe Castle Tour. Enkele tientallen scholieren woonden de opvoering bij in het kader van het curriculum Engels.

Opnames Sinterklaasfilm op Huis Bergh

Begin september was Huis Bergh in de ban van Sinterklaas. Op het kasteel vonden opnames plaats voor een film over Sinterklaas, getiteld 'Party Piet Pablo en de gestolen cadeaus' die vanaf de herfstvakantie te zien zal zijn in een aantal bioscopen.

Ridders Huis Bergh naar de Doornenburg

Het jaarlijkse uitstapje met de Ridders van Huis Bergh ging dit jaar op 22 september naar de Doornenburg, met een rondleiding en een demonstratie van middeleeuwse wapens en aanvalstechnieken.

Verder is in 2018 een geslaagde netwerkbijeenkomst met de penningmeester van het bestuur georganiseerd en een intiem kerstdiner, met muzikale omlijsting.

Open trouwlocatie-dag

De tweede open trouwlocatie-dag vond dit jaar plaats op 23 september. Er was behoorlijk veel aanloop, mede door het prachtige nazomerweer.

Ridders van Gelre op Huis Bergh

Voor de nieuwe serie met de Ridders van Gelre, deze keer over de hertoginnen van Gelre, vonden op 26 september de opnames plaats in het archief in de Munt. Catharina van Beieren (1359-1400), hertogin van Gelre, echtgenote van Willem III van Gulik en Gelre, stond centraal in de aflevering die ook was gewijd aan Geert Groote die in het klooster Monnikhuizen bij Arnhem de basis legde voor zijn beweging die later de 'Moderne Devotie' zou gaan heten. Miranda Bloem, deskundige op het gebied van middeleeuwse boekillustraties, vertelde tijdens de opnames over de zes manuscripten met bijbel vertalingen van Geert Groote in het Nederlands (van die tijd). De uitzending was op maandag 29 oktober, gevolgd door een Gelredag op Huis

Bergh op zaterdag 3 november, gewijd aan Geert Groote en de manuscripten met zijn bijbel vertalingen.

Vriendenmiddag

Dit jaar is voor het eerst een Vriendenmiddag georganiseerd voor de Vrienden van Huis Bergh. De middag was op 30 september, met inleidingen door Diane Visser, toegetreden tot de Vriendenwerkgroep, en Marijke Brouwer en kijkjes achter de schermen en een borrel tot besluit.

Het was een geanimeerde middag met borrel tot besluit waar zo'n 70 Vrienden bij aanwezig waren. Vanwege de grote belangstelling zal volgend jaar weer een Vriendenmiddag worden georganiseerd, naast de jaarlijkse concerten.

Duitse dag

De jaarlijks georganiseerde Duitse Dag, dit jaar op 7 oktober, was geen succes. De dag is niet voldoende opgepikt door de Duitse media waardoor er nauwelijks Duitse bezoekers voor kwamen. In 2019 organiseren we de Duitse dag op 3 oktober, een Nationale Feestdag in Duitsland.

Herfstvakantie

In de herfstvakantie, van 13 tot 28 oktober stond Huis Bergh, net als vorig jaar, in het teken van griezelen met het kinderprogramma 'Griezelen op het kasteel', een spannende ontdekkingstocht door het kasteel. Het aantal bezoekers dat speciaal voor dit programma kwam, bedroeg 476.

Bijzondere gast

Op 15 en 16 oktober logeerde een bijzondere gast op Huis Bergh: prof. dr. James Marrow, internationaal vooraanstaand onderzoeker van manuscripten. Hij bestudeerde en fotografeerde een aantal manuscripten uit de collectie manuscripten van Huis Bergh.

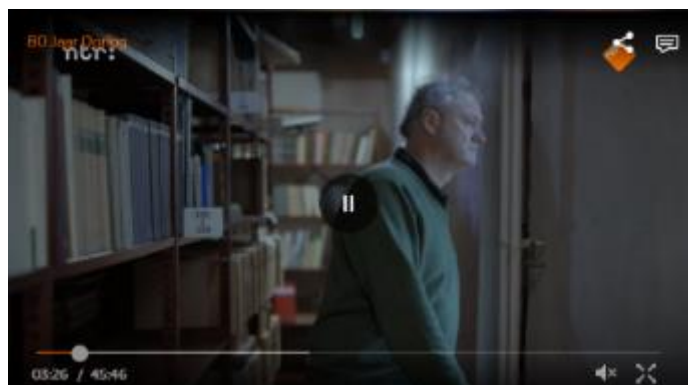
Ontvangst Russische landgoedeigenaren

Op 19 oktober ontving Huis Bergh 15 Russische landgoedeigenaren. Zij waren op werkbezoek in Nederland op uitnodiging van de Nederlandse ambassade. Hun tournee langs Nederlandse kastelen werd georganiseerd door de SKBL. Als aandenken aan hun bezoek ontving Huis Bergh een bijzonder beeldje.

NOVEMBER-DECEMBER

NTR serie '80 jaar oorlog'

Dit najaar bracht de NTR een televisieserie uit over de Tachtigjarige Oorlog, getiteld: 80 jaar oorlog. Op 2 november werd aflevering 6 uitgezonden, getiteld 'Boerenverdriet'. Hierin vervult Hendrik van den Bergh een prominente rol en geeft Peter Bresser, archivaris van Huis Bergh, toelichting. In Holland wordt al jaren

niet meer gevochten, daar breekt begin 17e eeuw de Gouden Eeuw aan. Maar in het oosten en zuiden van het land gaat de strijd onvermoeibaar verder. Daar staan twee mannen uit één familie tegenover elkaar. Frederik Hendrik, de bevelhebber van het Staatse leger, en zijn volle neef Hendrik van den Bergh, commandant van het Spaanse leger. Zo weet Frederik Hendrik in 1627 Groenlo te veroveren, terwijl neef Hendrik het nakijken heeft. De slag bij Groenlo wordt tegenwoordig om de twee jaar met talloze vrijwilligers, paarden en kanonnen nagespeeld. De

grootste nederlaag krijgt Hendrik echter te verwerken als Frederik Hendrik in 1629 ook Den Bosch weet in te nemen. Ondertussen is de bevolking het treurige slachtoffer van het wederzijdse machtsvertoon. Steden en dorpen worden door beide partijen geplunderd en in brand gestoken...door de langdurige oorlog raakt een deel van de Nederlanden volledig uitgeput.

Gelredag op Huis Bergh

Zaterdag 3 november was in de ochtend de Gelredag op Huis Bergh. Voor deze gelegenheid waren in een vitrine in de hal zes manuscripten met vertalingen van bijbel-teksten in het Nederlands van de hand van Geert Grote. Er kwamen 303 bezoekers voor deze speciale openstelling naar het kasteel.

Sinterklaas op het kasteel

Dit jaar was er, net als vorig jaar, maar één weekend Sinterklaas op het kasteel. Dit vanwege de Montferlandrun die samenviel met het tweede weekend. Gezien de drukte die deze hardloophwedstrijd met zich meebrengt was het niet verstandig het tweede Sinterklaasweekend door te laten gaan. In het weekend van 24-25 november kwamen 2704 (groot)ouders met kinderen op bezoek bij de Sint.

Van 26 november tot en met 4 december was er voor basisschoolleerlingen een educatief programma rond Sinterklaas. 1316 schoolkinderen deden mee aan het programma 'Sinterklaas, de Goudbewonderaar'.

Kersttijd

Ook dit jaar vond de traditionele kerstmarkt van de Rotary weer plaats op het voorplein van Huis Bergh, op 8 december. Tegelijk was in het kasteel de feestelijke opening van de kerststallententoonstelling 'Tussen hemel en aarde'. Ruim 120 kerstgroepen waren verspreid door het kasteel te bewonderen, uit de collectie van Jacob Graansma. Hij en zijn partner waren aanwezig bij de opening en brachten stemmige kerstliederen ten gehore. Het kasteel was vanaf die dag weer in kerstsfeer, met overal kerstversiering en in de hal een metershoge, echte kerstboom, prachtig versierd.

Voor (school)kinderen waren er activiteiten in het kader van het kerstfeest en het midwinterfeest. Hieraan namen 270 individuele kinderen deel en ca. 36 scholieren.

Wereldlichtjesdag

Een dag later, op zondag 9 december, was het Wereldlichtjesdag. Sinds vorig jaar organiseert een groepje vrijwilligers deelname hieraan in 's-Heerenberg. De bijeenkomst startte in café De Gracht en de deelnemers liepen in optocht naar het kasteel waar zij een kaarsje plaatsten op een speciaal daarvoor gemaakte stervormige stellage op het gazon op de hoofdburcht waarna de bijeenkomst weer in De Gracht werd afgesloten.

Openstelling voor museumkaarthouders

Woensdagmiddag 12 en woensdagmiddag 19 december waren er middagopenstellingen voor Museumkaarthouders. Zij konden de kersttentoonstelling en het kasteel in kerstsfeer bewonderen. In totaal kwamen er 161 bezoekers voor.

Eindejaarsbijeenkomst Ridders

De Ridderbijeenkomst in kerstsfeer was op 18 december. De Ridders en hun partners genoten die avond van een heerlijk diner in het mooi aangeklede kasteel.

Jaarlijkse slipjacht

De jaarlijkse slipjacht op de laatste zaterdag van het jaar van de Jachtvereniging Soestdijk over de terreinen en door de bossen van Huis Bergh vond dit jaar plaats op 29 december. Er waren veel enthousiaste deelnemers. De jongste, een meisje van een jaar of 10, stal de show. Geen hindernis sloeg ze over en ze reed steeds in de voorste gelederen. Er was slechts één uitvaller en er vielen geen gewonden. Het was, ondanks een gestaag neerdalende miezerregen, een geslaagde dag.

Bezoekcijfers

Jaarbezoekcijfers	2017	2018
totaal bezoek	29039	27360
vol tarief volwassenen	4818	4066
gereduceerd tarief volwassenen	3998	4577
kinderen individueel	1917	1832
gereduceerd tarief kinderen (scholen)	4663	2727
museumkaarthouders	8122	7710
bezoekers evenementen (o.a.Sinterklaas)	3451	2704
gezinskaarten, aantal kinderen en volwassenen	1000	1045
gratis entree	892	1577
Duitse bezoekers	178	220

N.b.: Het toegenomen aantal gratis entree-bezoekers is grotendeels te verklaren door de Gelredag waarbij de bezoekers gratis toegang kregen tot het kasteel en door andere Goede Doelen bijeenkomsten dit jaar.

Naar schatting zo'n 20.000 bezoekers zijn in 2018 naar kasteel en omliggend landgoed gekomen zonder het kasteel zelf te bezoeken. Daarnaast bezocht een veelvoud aan bezoekers het Bergherbos, te voet, te paard, op de fiets of op de mountainbike.

Het aantal bezoeken aan het kasteel is in 2018 iets achtergebleven bij dat van 2017, vooral door twee factoren. Het is voornamelijk een gevolg van het feit dat Huis Bergh in 2017 een middeleeuwen-weekend heeft georganiseerd en in 2018 niet. In 2019 vindt tijdens het pinksterweekend wel weer zo'n soort evenement plaats.

En in de tweede plaats bleef in 2018 het aantal scholieren dat het kasteel bezocht achter bij het aantal in 2017. Veroorzaakt door het feit dat een aantal scholen liever in één jaar komt met alle groepen en daardoor de daarop volgende jaren niet.

De opbrengsten uit huwelijken, zaalhuur en torenverhuur waren in 2018 hoger dan in 2017.

Het aantal torenovernachtingen bedroeg in 2018: 309 (tegen 258 in 2017).

De inkomsten uit zaalhuur bedroegen in 2018: € 23.265 en in 2017: € 15.015). De inkomsten uit huwelijken bedroegen in 2018: € 16.545 en in 2017 € 15.755.

3. Collecties

In stand houding

De collectiewacht van Erfgoed Gelderland heeft verschillende collectieonderdelen geïnspecteerd en aanbevelingen gedaan voor passieve en actieve conservering. Deze aanbevelingen worden gefaseerd uitgevoerd.

Bijeenkomst wetenschappelijk comité 's-Heerenbergs Kroniekenhandschrift

Op 30 mei vond de tweede plenaire bijeenkomst plaats van het wetenschappelijk comité over het in 2017 verworven Kroniekenhandschrift: m.n. over de transcriptie die bijna is voltooid, de inbinding, een gedachtewisseling over mogelijke artikelen in bundel en de richting tentoonstelling. Er werd o.a. besloten tot de oprichting van een comité van aanbeveling.

Vicevoorzitter van het bestuur van Huis Bergh David Overbosch was bij de bijeenkomst aanwezig.

Wetenschappelijk onderzoek 'Bruiloft van Kana'

Op 5 juni is het schilderij de 'Bruiloft van Kana' uitgebreid gefotografeerd met een speciale camera in het kader van het Jeroen Bosch project en voor de publicatie bij de tentoonstelling in 2019 'Nieuwe avonturen met een collectie' o.l.v. dr. Matthijs IJssink van de Radbouduniversiteit.

Onderzoek schilderijen Italiaanse kamer

Op 12 november waren 6 studenten kunstgeschiedenis van de UVA te gast op Huis Bergh voor onderzoek aan en bestudering van werken uit de Italiaanse kamer. Onder leiding van hun docente, dr. Machtelt Israëls, en van een van de restauratoren van het Mauritshuis, Carol Pottasch, werkten zij aan referaten, ondersteund door de collectiegegevens, vakliteratuur en infrarood opnames die ter plekke door Carol Pottasch zijn gemaakt. De resultaten van de onderzoeken komen ter beschikking aan Huis Bergh en worden deels ingezet voor de tentoonstelling in 2019.

Geologiecollectie Jan Herman Alexander van Heek

Jan Herman Alexander van Heek, de oudste zoon van Jan Herman van Heek, heeft een collectie van voornamelijk fossielen en bijzondere gesteenten verzameld in de loop van enige decennia. Het gaat grotendeels om vondsten gedaan in de Achterhoek, in Twente en het aangrenzende Duitse gebied. Deze collectie wordt geïnventariseerd door een vrijwilliger. In 2018 is gestaag doorgewerkt aan het project.

Uitgaande bruiklenen

In 2018 heeft Huis Bergh drie verzoeken voor een bruikleen gehonoreerd. Bij een bruikleenverzoek wordt altijd een zorgvuldige afweging gemaakt, daarbij worden de volgende aspecten meegewogen:

- mogelijke wederkerigheid: kan Huis Bergh in de toekomst een beroep doen op de aanvragende organisatie voor een bruikleen?
- de conditie van het gevraagde object: laat de huidige conditie transport en alle daarbij behorende handelingen toe?
- het belang van het object voor Huis Bergh: maakt het gevraagde object deel uit van de vaste opstelling en kan het daaruit gemist worden?
- de uitstraling op Huis Bergh: gaat het om een belangrijke tentoonstelling, liefst met een publicatie, die zorgt voor versterking van de naam van Huis Bergh?

Aan Museum Catharijneconvent te Utrecht leende Huis Bergh drie Zuid-Nederlandse geïllustreerde manuscripten (inv.nrs. 0225, 0272 en 0301) uit voor de tentoonstelling 'Magische Miniaturen' gedurende de periode van 1 maart tot 4 juni 2018.

Het Preussen Museum in Wesel opende op 18 maart met een tentoonstelling 'Wesel und die Niederrheinlande', een beeld van duizend jaar geschiedenis en de banden in die periode tussen de stad en de Nederlandse gebieden. Huis Bergh heeft een belangrijk bruikleen aan deze tentoonstelling beschikbaar gesteld: het portret van Karel V (inv.nr. 0040), het portret van Karel de Stoute (inv.nr. 0084), het portret van Maurits (inv.nr. 0103), een portret van graaf Hendrik van den Bergh (inv.nr. 1502), een bidstoel (inv.nr. 0430), een gotische kist (inv.nr. 0433) en een gravure (inv.nr. 1339-01). De tentoonstelling liep tot 15 oktober maar is verlengd tot en met 4 november 2018.

Op 13 april vond in het Nationaal Militair Museum te Soest de installatie plaats van het grote portret van Karel V (inv.nr. 0088), dat normaal gesproken in de Habsburgerzaal van het kasteel hangt. Het nam tot en met 28 oktober een prominente plaats in de tentoonstelling 'Willem van Oranje' in. Het hing rechts naast het portret van de vorst ten voeten uit.

4. Monumenten en andere panden

In stand houding

Dit jaar vond ook weer de jaarlijkse inspectie plaats van alle rijks- en gemeentelijke monumenten door de Monumentenwacht Gelderland. Voor het eerst is ook een aantal niet-monumentale panden opgenomen in de inspectieronde. Op basis van de rapportages worden de jaarlijkse onderhoudsplannen opgesteld en bijgesteld.

Intern kwartaaloverleg

Donderdag 18 januari vond het eerste kwartaaloverleg van dit jaar plaats tussen directeur, architect en de bouwkundige adviseurs van Huis Bergh, Gerrit Bouwhuis en Menno Tillema. Besproken onderwerpen: de invoering van O-prognose van Plandatis, voor dit onderwerp schoof ook Ernst van der Grijp, directeur Monumentenwacht Gelderland, aan. Verder de voortgang van de restauratie van de 's-Heerenbergse molen, de BRIM/SIM aanvraag voor 2019-2022, de

renovatieplannen voor de Muntwal 9 en de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden aan de panden in 2018. Op aanbeveling van de bouwkundige adviseurs is besloten ook de panden Peeskesweg 48 (gemeentelijk monument), Muntwal 5, Bovensteenakkers 21 en Bosweg 6 (Zeddam) op te nemen in de cyclus van tweejaarlijkse inspectierondes door de Monumentenwacht Gelderland.

In het overleg van 12 april kwamen aan de orde: de POM aanvraag, de restauratie van de zwarte molen, het herplaatsen van de deuromlijsting, het onderhoud van de gebouwen, de MJOP's, de renovatie van Muntwal 9, de revitalisering van de kasteelkelder en de nieuwe BRIM/SIM aanvraag, die tijdig bij de RCE is ingediend. In het overleg van 9 juli kon gemeld worden dat de renovatie van Muntwal 9 begin juni is voltooid. Intussen woont er een nieuwe huurder in. Ook deze vergadering stonden: POM aanvraag, restauratie zwarte molen, herplaatsen deuromlijsting, revitalisering kasteelkelder, onderhoud gebouwen en MJOP's op de agenda. Nieuw punt op de agenda was een nieuwe locatie voor de kassa/winkel. De huidige locatie, in het kasteelcafé Heeren Dubbel, is veel te krap zodat van een winkel eigenlijk geen sprake is. In het laatste kwartaaloverleg op 8 oktober kon worden gemeld dat de POM aanvraag op tijd is ingediend en dat de restauratie van de zwarte molen voorspoedig verloopt en eind november voltooid zal zijn. Wel is intussen duidelijk geworden dat er ook groot onderhoud nodig is aan het interieur van de molen. De herplaatsing van de zandstenen deuromlijsting en de overkapping van de binnenplaats zijn nog niet in zicht doordat de constructietekenaar teveel werk heeft en niet toekomt aan onze opdracht. Drie mogelijke nieuwe locaties voor de kassa/winkel zijn besproken. Het bestuur heeft ingestemd met de aanstelling van een gebouwenbeheerder die verantwoordelijk wordt voor de staat van onderhoud van de gebouwen en installaties. Er is een functieprofiel opgesteld zodat de werving kan starten.

Halfjaarlijks monumentenoverleg met RCE, provincie en gemeente

Op 14 juni vond het eerste halfjaarlijkse monumentenoverleg plaats met vertegenwoordigers van de RCE, de provincie Gelderland, de gemeente Montferland, de projectleider van het architectenbureau en de externe bouwkundig adviseur bewoonde panden en de bouwkundig adviseur van Huis Bergh over staat en onderhoud van de monumenten in eigendom van Huis Bergh. De volgende onderwerpen passeerden de revue: 1. Onderhoud gebouwen, 2. Aanvraag POM-status, 3. Restauratie zwarte molen 's-Heerenberg, 4. Voortgang werkzaamheden motte Montferland, 5. Herplaatsen zandstenen deuromlijsting en overkapping binnenplaats, 6. Kwaliteitsverbetering gracht, 7. Revitalisering kasteelkelder.

Dit najaar vond het monumentenoverleg plaats op 29 oktober. Op de agenda stonden m.n. de aanvraag voor de POM-status, de bijna voltooide restauratie van de zwarte molen, het herplaatsen van de deuromlijsting (en de overkapping van de binnenplaats), de revitalisering van de kasteelkelder, het verplaatsen van de kassa en de winkel naar een nieuwe locatie, de waterkwaliteit van de gracht en een nieuw te bouwen materieelloods.

Aanvraag POM-status

Vrijdag 2 november waren voorzitter, vicevoorzitter en directeur uitgenodigd om bij de POM-commissie van de Raad voor Cultuur de aanvraag voor de POM-status nader o te lichten. Ondanks het feit dat het gesprek in positieve sfeer verliep, kreeg Huis Bergh in januari 2019 toch te horen dat de aanvraag is afgewezen. Een zeer teleurstellende uitkomst.

Aanstelling gebouwenbeheerder

Op 7 november tekende de nieuwe gebouwenbeheerder de overeenkomst met Huis Bergh. Zijn naam is Abko Zweverink en hij start op 1 januari 2019 officieel. In november en december is hij al op een aantal dagen komen 'warmlopen'.

Bouwvallige tuinmuur Muntwal 5

Op 12 september heeft het Kadaster, op verzoek van Huis Bergh, de afmetingen bepaald van het perceel met daarop het pand Muntwal 5. Dit om vast te stellen op wiens terrein de bouwvallige stenen tuinmuur staat die het erf scheidt van het terrein van de Pancratiuskerk. De muur bleek ruim op het terrein van de kerk te staan, zoals de aanwezige vertegenwoordiger van de kerk, de heer Loskamp, ook kon constateren. De kerk neemt in 2019 of uiterlijk 2020 het herstel van de tuinmuur ter hand.

Renovatie Muntwal 9

Na het vertrek van de huurders van de Muntwal 9 in december vorig jaar, bleek renovatie van de woning noodzakelijk. Omdat het pand, ook wel genaamd 'Het Bruckershuis', een gemeentelijk monument is, heeft de architect, Jasper Jeuken, de plannen voorgelegd aan Antoine Jansen, ambtelijk secretaris van de Monumentencommissie van de gemeente Montferland. Een

vergunning voor de renovatieplannen bleek uiteindelijk niet nodig omdat er geen ingrepen plaatsvonden aan de buitenzijde. De oplevering van het gemeentelijk monument 'Het Bruckershuis' was op 14 juni. Er is helaas een overschrijding van de begrote kosten met € 9000 door een BTW fout. De architect verkeerde in de veronderstelling dat de BTW aftrekbaar was, wat niet het geval was. De kosten waren geraamd op € 50.000 en zijn uitgekomen op € 59.000.

Het 'Bruckershuis' dankt zijn naam overigens aan de familienaam van het gezin dat er als eerste in woonde na de renovatie in de eerste helft van de 20ste eeuw, op initiatief van dr. J.H. van Heek. Hij kocht het pand en de naastliggende oude pastorie, de 'Olde Wehme' (Muntwal 7), aan om ze te laten restaureren zodat ze als dienstwoning konden worden ingezet, net als de in opdracht van hem nieuw gebouwde woningen aan de Muntwal 11 t/m 23

Restauratie 's-Heerenbergse molen

Na een voorzichtig begin eind 2017 met het plaatsen van hekwerk en het opstellen van een plan aanpak, is begin dit jaar echt gestart met de restauratie van de 's-Heerenbergse molen, bijgenaamd de 'zwarte molen', vanwege het feit dat de molen in het verleden is zwart geteerd. De eerste werkzaamheden betroffen het herstellen en waterdicht maken van de kap, zodat de molen binnen niet langer nat wordt, en het herstellen van het voegwerk. Voor de aanvoer van zwaar materiaal, zoals bakstenen, bleek het nodig een verhard pad aan te laten leggen naar de molen. Nieuwe, handgevormde, bakstenen zijn aangeleverd. Een deel van de buitenschil van baksteen (op de kant waar de meeste buien vandaan komen) is verwijderd. Er waren bomen gegroeid tussen binnenschil en buitenschil en die hebben een en ander ontwricht waardoor een deel van de buitenschil verwijderd en vervangen moest worden. Alle verrotte balkkoppen in de molen zijn vervangen zodat de stempels, die er al jaren geleden in zijn geplaatst, eruit konden. De buitenschil is deels geheel vervangen en waar nodig zijn kapotte stenen vervangen. Op het gedeelte waar een groot deel van de buitenschil is vervangen zijn de bakstenen in de rode baksteenkleur gelaten. Waar individuele stenen zijn vervangen zijn deze wel zwart gemaakt. Zo is goed te zien waar ingrijpende restauratie van de

buitenschil noodzakelijk was. De zwarte molen heeft een rode kant gekregen. De feestelijke oplevering vond plaats op 23 november, met woorden door de gedeputeerde voor cultuur in de provincie Gelderland, mevrouw Josan Meijers, en door de vicevoorzitter van Stichting De Hollandsche Molen, mevrouw Janny Zwerver-Roerig. De belangstelling voor de bijeenkomst bij de molen, in een verwarmde tent, was groot, vooral ook van buurtbewoners. Zij waren ook uitgenodigd om het resultaat van maanden werk te komen bekijken.

Torenmolen Zeddam

Een bijzonder monument is de grafelijke korenmolen in Zeddam, een z.g. torenmolen, een van de Top 100 Rijksmonumenten, uit 1441 en daarmee de oudste nog bestaande windmolen in Nederland.

Een groepje vrijwillige molenaars houdt de molen maalvaardig en een groepje enthousiaste rondleiders

organiseert rondleidingen in de molen. Dit jaar bezochten 669 betalende bezoekers de molen voor een rondleiding.

Huis Bergh is in gesprek met het Oswaldusgilde te Zeddam, eigenaar van het terrein grenzend aan de molen om te bezien hoe de bosgroei op dit terrein binnen de perken gehouden kan worden. Het bos staat namelijk precies ten zuidwesten van de molen en dat is ook de richting van waaruit de wind meestal waait. Het bos beperkt bovendien het zicht op aankomend slecht weer en zorgt voor draaiwinden.

Molenoverleg

Tweemaal per jaar vindt overleg plaats met de ABH (Adviescommissie Behoud en Herstel), de molenaars en een vertegenwoordiging van de rondleiders van de torenmolen. met vertegenwoordigers van de RCE, de provincie Gelderland, de gemeente Montferland, de projectleider van het architectenbureau en de bouwkundig adviseurs van Huis Bergh over staat en onderhoud van de monumenten in eigendom van Huis Bergh. Voorafgaand aan deze vergaderingen voert de ABH een inspectie uit van de molen en het maalwerk en overlegt haar bevindingen met de projectleider van het architectenbureau waarmee Huis Bergh langjarig samenwerkt zodat zij in overleg kunnen afspreken welk onderhoud het komende half jaar wordt uitgevoerd.

In de eerste vergadering van het jaar werd de inspectie van de torenmolen besproken, voorts het onderhoud van de molen, het bouwhistorisch onderzoek aan de zwarte molen, het bosje van het Oswaldusgilde en de gevolgen voor de windvang van de torenmolen en werd een nieuwe, jeugdige vrijwillig molenaar welkom geheten, Thijs Jansen. De tweede vergadering van de ABH en de groep molenaars en rondleiders in de Zeddamse molen vond plaats op 8 oktober. In deze vergadering was extra aandacht voor de zwarte molen waarvan de restauratie zijn voltooiing nadert. In dit overleg schoof ook de beoogd vrijwillig coördinator van de toekomstige rondleidingen in de zwarte molen aan om nader kennis te maken en te kunnen profiteren van de kennis en ervaring bij de anderen om die bij de zwarte molen te kunnen inzetten.

In deze vergadering is ook afscheid genomen van een van de vrijwillige molenaars, Jos van Dulmen. Gestart in 1995 op de Zeddamsse molen, heeft hij Huis Bergh ruim 20 jaar gediend, trouw, bescheiden en als stille kracht. Nu hij op leeftijd is gekomen maar zijn pensioen nog niet in zicht is, wil hij tijd vrijmaken voor andere hobby's. Na zijn pensionering overweegt hij terug te keren. Verder zijn de bevindingen van de inspectie van de ABH van de torenmolen besproken, alsmede het noodzakelijke onderhoud en het bosje van het Oswaldusgilde.

Nu de restauratie van de zwarte molen zijn voltooiing nadert, zal deze voortaan ook in het overleg geagendeerd worden.

Huurderswisselingen

Per 15 juni 2018 heeft een nieuwe huurder het gerenoveerde z.g. Brückershuis op Muntwal 9 betrokken.

In de loop van dit jaar werd duidelijk dat de bewoonster van Peeskesweg 50 het pand zou gaan verlaten. Voor deze woning, genaamd 'Het zwarte lammetje', meldde zich een echtpaar dat het sterk verouderde pand wilde kopen om op het terrein een nieuw, soortgelijk huis te laten bouwen. Het bestuur van Stichting Huis Bergh heeft ingestemd, ook met het plan voor het nieuwe pand. De grond blijft eigendom van Huis Bergh en is in erfpacht aan de nieuwe bewoners uitgegeven. Begin 2019 vindt de sleuteloverdracht plaats.

5. Bossen en landerijen

In stand houding

De Westerstorm op 18 januari zorgde voor veel omgewaaide bomen, ook in de bossen van Huis Bergh. De schade aan de panden bleef gelukkig beperkt tot afgewaaid dakpannen. Het herstel is intussen uitgevoerd. Wat de omgewaaide bomen betreft: de meeste paden zijn snel na de storm weer vrij gemaakt. In de bossen blijven de bomen voorlopig nog liggen. Het opruimen wordt waar wenselijk gecombineerd met gepland dunningswerk in 2019.

Kleiner onderhoudswerk in de bossen en landerijen voert Huis Bergh zelf uit. Voor grote projecten, zoals onlangs het vrij maken van de hellingen van de Motte Montferland en het herstel van de beukenlanen in het Bergherbos, is Huis Bergh aangewezen op projectsubsidies om het werk te kunnen uitbesteden.

Aanleg wadi Herdersweg

Na herhaalde klachten over wateroverlast vanaf landbouwgronden van Huis Bergh na zomerse stortbuien aan de Herdersweg, heeft op 11 oktober: overleg plaatsgevonden met de gemeente Montferland en een aanwonende over het probleem. Na overleg met de gemeente, de rentmeester en de pachter van de gronden is afgesproken dat ter plekke een wadi wordt aangelegd door de gemeente op grond van Huis Bergh.

Nieuwe mountainbike route

Op 2 maart vond een eerste bijeenkomst plaats bij de fietsspecialist 'Specialized' in 's-Heerenberg over het verbeteren van de mountainbikeroute door het Bergherbos, met vertegenwoordigers van Natuurmonumenten, de gemeente Montferland, Huis Bergh en 'Specialized'. Het standpunt van Natuurmonumenten en Huis Bergh is: we zijn bereid mee te denken en mee te werken maar alleen om het bestaande pad te verbeteren en op voorwaarde dat andere partijen financiën en mankracht leveren voor de realisatie

Nieuwe erfpachter hotel-restaurant Montferland

In het voorjaar van 2017 bleek de uitbater van hotel-restaurant Montferland het niet meer te kunnen bolwerken. Om de zaak weer rendabel te krijgen bleken grote investeringen noodzakelijk waarvoor hem de financiële middelen ontbraken. Hij heeft de exploitatie derhalve moeten beëindigen. In de loop van het jaar bleken verschillende partijen geïnteresseerd. Tot serieuze onderhandelingen kwam het uiteindelijk met de partij waarmee op 8 september 2017 een nieuwe pachtovereenkomst kon worden afgesloten. Een grootscheepse verbouwing volgde en het totaal vernieuwde hotel-restaurant Montferland opende op 13 april 2018 de deuren weer voor het publiek. De voormalige uitbater heeft in de nieuwe opzet een belangrijke rol als gastheer gekregen.

Toezicht en handhaving

De nieuwe BOA, Pieter van Helden, die aantrad op 1 december 2017, heeft intussen zijn draai helemaal gevonden. Het publiek ervaart het toezicht als prettig en de BOA ervaart dat de mensen in het bos goed aanspreekbaar zijn op hun gedrag. Hij heeft niet vaak verbaliserend hoeven op te treden. Zijn uitgangspunt is: mensen aanspreken en dat blijkt meestal goed te werken. Elk kwartaal vindt overleg plaats tussen de beheerder van het buitengebied bij Huis Bergh, de directeur en de BOA. Bevindingen die zich uitstrekken over de grenzen van het deel van het Bergherbos dat aan Huis Bergh toebehoort, worden besproken in het kwartaaloverleg met Natuurmonumenten, de eigenaar van het andere deel van het Bergherbos.

Project 'Herstel beukenlanen Bergherbos'

In 2018 hebben er geen werkzaamheden plaats gevonden met betrekking tot dit door de provincie Gelderland gesubsidieerde project. De tweede fase begint in 2019 met de kap van het overgebleven oude laangedeelte en wel voor 15 maart in verband met de flora en faunawet. In de loop van 2019 zullen dan meer werkzaamheden plaats vinden, zoals stobbefrezen, aanplant nieuwe bomen en padenonderhoud, zodat het project, volgens planning, op 14 maart 2020 is afgerond.

Door de droogte in de zomer van 2018 was het noodzakelijk de jonge aanplant veel water te geven, soms was dit wel twee keer per week. Toch hebben helaas tussen de 10-20% van de jonge bomen het niet overleefd.

Onderhoud hellingen Motte Montferland

In het kader van het Euregio INTERREG VA-project 'Zicht op heden en verleden' zijn alle bomen op de hellingen van de motte gekapt, alsmede de bomen beneden in de droge gracht en op de omwalling. Ook het struikgewas en met name de vele braamstruiken zijn verwijderd. Daardoor komt de oorspronkelijke motteheuvel weer helemaal tot zijn recht en is zijn enorme omvang goed zichtbaar evenals de droge gracht aan de voet van de motte en de omwalling die de motteheuvel, langs de droge gracht, omsluit. De hellingen zijn ingezaaid met gras en zijn in 2018 begraasd door schapen en geiten. Daartoe is een natuurlijk vlechtwerkhek rond de motte aangebracht dat tegelijk kan voorkomen dat mensen de motte via de helling beklimmen. De begrazing blijkt intussen ook

nadelen te kennen: de geiten hebben geitenpaadjes gemaakt langs de helling en bovenaan de motte ligplekken gecreëerd die duidelijk zichtbaar blijven in de helling. Bekeken wordt hoe dit te voorkomen. Mogelijk door de helling te compartimenteren en de geiten telkens in een ander compartiment te zetten zodat er geen vaste paadjes ontstaan.

Project Loolaan 3

Aan de Loolaan nummer 3 in Braamt is vorig jaar een terrein met een vervallen boerderij erop in herontwikkeling gebracht. Het terrein is verdeeld in drie kavels. Op twee ervan kan een huis worden gebouwd, op het derde staat de boerderij. Twee van de drie kavels zijn dit jaar uitgegeven in erfpacht aan de gegadigden zich hier vorig jaar voor hadden gemeld. De gegadigde voor het derde kavel heeft zich teruggetrokken maar in de loop van het jaar is een nieuwe kandidaat gevonden. De koper van de boerderij heeft een sloopvergunning gekregen en heeft op deze kavel een nieuw pand in landelijke stijl laten bouwen. Met de plannen voor de nieuw te bouwen huizen heeft het bestuur van Stichting Huis Bergh ook ingestemd.

6. Organisatie

Huis Bergh beschikt over een kleine formatie (6,4 fte) vast personeel. Daarnaast kan Huis Bergh beschikken over een grote groep vrijwilligers (ca. 75) die met name zorgen voor de openstelling van het kasteel, het landgoed en de torenmolen in Zeddam en die inzet en deskundigheid bieden bij het beheer en de ontsluiting van het archief en de monumenten. Ten slotte huurt Huis Bergh onafhankelijke deskundigen in voor het beheer en de inspectie van de monumenten, de collecties en het archief.

Personeelsuitje op zaterdag 24 maart

Het personeelsuitje, op zaterdag 24 maart, ging deze keer naar het Preussen Museum in Wesel. Drie bevlogen rondleiders vertelden het verhaal over de nieuwe tentoonstelling ‘Wesel und die

Niederrheinlande’. De medewerkers van Huis Bergh kwamen ‘oude bekenden’ tegen verspreid over het museum: de werken die Huis Bergh in bruikleen heeft gegeven.

Na het museumbezoek volgde nog een ‘Kaffee mit Kuchen’ stop in het bijzondere Café Waldsee in

Hamminkeln waarna de middag werd afgesloten met een gezellige maaltijd bij Heeren Dubbel.

Afscheid Diane Visser

Na bijna 50 jaar kwam dan toch het afscheid van Diane Visser. Gestart op het secretariaat heeft zij zich door de jaren heen vele aspecten van het landgoedbeheer, monumentenbeheer en beheer van museale collecties eigen gemaakt. De laatste vier jaren was zij directeur van Stichting Huis Bergh. In al die jaren heeft zij onder menig project de schouders gezet. Ze bracht ze tot een goed eind vooral door haar netwerk, haar enthousiaste inzet en haar talent als fondsenwerver.

Administratie Kasteel Doornenburg

Per 1 mei 2017 is de administratie, ook de financiële, van Kasteel Doornenburg, voormalig bezit van dr. J.H. van Heek, ondergebracht bij Huis Bergh. Dit jaar bleek de belasting voor de financieel medewerker van Huis Bergh toch te zwaar. Structurele uitbreiding van het aantal uren was voor haar geen optie. Daarom is in goed overleg met het bestuur van de Doornenburg besloten de financiële administratie over te hevelen van Huis Bergh naar een extern bureau. De secretariële werkzaamheden zijn wel bij Huis Bergh gebleven. De samenwerkingsovereenkomst is hierop aangepast en door beide partijen ondertekend.

Nieuwe medewerker

Per 1 mei 2017 is Ria Gerritzen aangesteld als opvolgster van Diny Baakman. Samen met Liane Meijer en Ria Smit zorgt zij ervoor dat het kasteel schoon en verzorgd blijft. Per 1 mei 2018 is haar tijdelijke arbeidsovereenkomst omgezet naar een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

Invoering AVG

Sinds 25 mei is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Huis Bergh heeft een protocol opgesteld dat regelmatig onderwerp van bespreking is in het werkoverleg en waar nodig wordt bijgewerkt. Voorts staat op de website een op de nieuwe wetgeving aangepast privacybeleid en een nieuw cookiebeleid.

Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad heeft dit jaar twee maal overleg gevoerd met de directeur. Alle medewerkers in dienst van de organisatie waren erbij aanwezig.

Vrijwilligers

Huis Bergh kan niet zonder zijn vrijwilligers. Zij zorgen met name voor de publieksopenstelling van het kasteel en de voorbereiding en begeleiding van kinderactiviteiten. De vrijwilligers dragen ook zorg voor de ontsluiting van het archief en het laten draaien en malen van en de rondleidingen in de torenmolen in Zeddam. Dit jaar zijn vier nieuwe vrijwilligers aangetreden die, gekleed als zestiende-eeuwse muntmeesters, de bezoekers in het Muntgebouw demonstreren hoe het slaan van munten door de heren en graven Van den Bergh in zijn werk ging: Rob van den Dikkenberg, Frits Frauenfelder, Ed te Pas en Wout van Zeben.

In 2018 waren er 78 vrijwilligers actief voor Huis Bergh.

27 december was de laatste werkdag van Willy Spekking die per 1 januari stopt als vrijwilliger bij Huis Bergh, na vele jaren trouwe dienst. Per die datum wordt hij huismeester in panden van Fons van Pul in 's-Heerenberg.

Halfjaarlijkse medewerkersbijeenkomsten

Elk jaar vinden twee bijeenkomsten plaats voor alle vrijwilligers en het vaste personeel. Tijdens deze bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan jubilea, nieuwe medewerkers, vertrokken medewerkers en aan een aantal actuele onderwerpen. Tevoren wordt aan allen een uitnodiging gestuurd vergezeld van een agenda.

De eerste halfjaarlijkse algemene medewerkersbijeenkomst vond plaats op 9 april, deze keer in aanwezigheid van de vicevoorzitter van het bestuur, David Overbosch. De volgende punten kwamen aan de orde. Het voorstellen van een nieuwe vrijwillig medewerker, Bert Kolkman, die de weekenddiensten heeft overgenomen van Martin Weijers m.i.v. 1 maart, de introductie van

Leonie de Ruiters, als nieuw lid van de educatieve werkgroep en van Peter en Annelies Onvlee als nieuwe suppoosten/gidsen. Er werd afscheid genomen van Willy Baas (verhuizing naar Harderwijk) en van Jan Kuitert (om gezondheidsredenen). Anja Kuiperij gaf een toelichting op de invoering van de AVG m.i.v. 25 mei aanstaande en de gevolgen voor onze organisatie, de activiteiten 2018 zijn uit de doeken gedaan door Jacqueline Wissink, de nieuwe seizoenstentoonstelling is besproken door Diane Visser en het conceptbeleidsplan 2018-2022 door Marijke Brouwer.

Donderdagavond 13 november vond de tweede halfjaarlijkse medewerkersbijeenkomst plaats. Er waren drie jubilarissen die hun twaalfeneenhalfjarig jubileum als toezichthouder (AT-er) vierden: Ton Biesiot, Joost Leijzer en Willie Wensing. Zeer uitzonderlijk was het jubileum van Chris Ruikes. Hij is al ruim (!) 50 jaar actief als vrijwillig medewerker bij het archief van Huis Bergh. John Vermaas hield een verhaal over de zwarte molen. Wout van Zeben, Rob van den Dikkenberg en Ed te Pas, drie van de vier nieuwe muntmeesters, vertelden over hun eerste zomerseizoen. Jacqueline Wissink gaf een toelichting op Sinterklaas op kasteel en op de kerststallententoonstelling 'Tussen hemel en aarde'. Marijke Brouwer gaf een toelichting op het tentoonstellingsprogramma de komende jaren en de herinrichting van de Antoniuszaal in 2019. Zij meldde ook dat de seizoensopenstelling voortaan van 1 april tot 1 november is en dat bestuur gevraagd wordt in te stemmen met een nieuwe locatie voor de kassa en winkel.

Bestuur

Het bestuur bestaat op 1 januari 2018 uit vijf leden. Twee vanuit de gelederen van de familie Van Heek en drie bestuursleden nadrukkelijk niet behorend tot de familie Van Heek, zoals de statuten voorschrijven.

- Mr. J.C. van Hasselt, voorzitter
- Drs. A.J. Joldersma, penningmeester
- Dr. D. Overbosch
- Jhr. mr. F.F.J. Hooft Graafland (vanuit de gelederen van de familie Van Heek)
- Mevrouw mr. A.L. van Heek (idem)

Werkzaamheden 2018

Het bestuur hield vier reguliere vergaderingen. In 2018 heeft het bestuur o.a.

- de jaarrekening 2017 vastgesteld
- de kwartaalcijfers besproken
- de meerjarenbegroting 2020-2024 vastgesteld
- de jaarbegroting 2019 vastgesteld
- het beleidsplan 2018-2022 vastgesteld
- het vierjarig onderzoeks-, tentoonstellings- en publicatieplan vastgesteld
- het document behorend bij de aanvraag POM-status vastgesteld
- het rooster van aftreden 2019 vastgesteld
- het jaarverslag 2017 goedgekeurd.

Statutenwijziging

Toen in de loop van 2017 bleek dat de statuten van Stichting Huis Bergh aangepast moesten worden, heeft het bestuur besloten de statutenwijziging in gang te zetten. Op vrijdag 2 maart tekenden Jan Cees van Hasselt, voorzitter van het bestuur, en bestuurslid David Overbosch de nieuwe statuten ten kantore van Van der Reijt & Reijenga Netwerk Notarissen

Benoeming vicevoorzitter

In de bestuursvergadering van 15 maart is, conform het gestelde in de nieuwe statuten, een vicevoorzitter benoemd. Unaniem is bestuurslid D. Overbosch gekozen.

Overige zaken

De voorzitter heeft een beoordelingsgesprek gevoerd met de nieuwe directeur, Marijke Brouwer, en op grond daarvan is haar jaarcontract omgezet in een contract voor onbepaalde tijd.

De traditie van een jaarlijks bestuurlijk overleg tussen het college van B&W van de gemeente Montferland en bestuur en directie van Huis Bergh is dit jaar hervat. Op 23 oktober vond een lunchoverleg plaats op het gemeentehuis in Didam tussen bestuur en directie van Huis Bergh en het college van B&W en de gemeentesecretaris van de gemeente Montferland. Het was een nuttig gesprek waaruit o.a. een vervolggesprek voortvloeide over de brandveiligheid van Huis Bergh in januari 2019.

Het bestuur heeft besloten de winkel en kassa te verplaatsen van de huidige locatie in het kasteelcafé naar de benedenverdieping van de donjon. De huidige locatie is te krap om de winkel

goed op te kunnen zetten. Uit drie mogelijke locaties bleek de benedenverdieping van de donjon, tegenover de bordestrap op de hoofdburcht, de meest geschikte.

Governance Code Cultuur

Stichting Huis Bergh wordt sinds de oprichting in 1946 bestuurd volgens het Bestuursmodel. Dit model wordt regelmatig tegen het licht gehouden. Er is tot heden geen aanleiding het model aan te passen.

Huis Bergh onderschrijft de Principes en Best-Practice bepalingen van de Governance Code Cultuur en heeft deze grotendeels in de statuten en in het directiereglement verankerd en vastgelegd.

De procedure omtrent de werving van leden van het bestuur is vastgelegd in de statuten van de Stichting.

7. Financiën

27360 betalende bezoekers bezochten Huis Bergh in 2018. In 2017 waren dat er 1679 meer, namelijk 29039.

Een overzicht van de baten en lasten over 2018

KASTEEL
HUIS BERGH

Stichting Instandhouding rechten en goederen Huis Bergh te 's-Heerenberg

3.2 Staat van baten en lasten over 2018

	2018	Begroting 2018
	€	€
Museumopenstelling	224.313	206.500
Verhuur kasteel	174.234	149.500
Huren en pachten	426.326	431.000
Overige baten	55.607	66.000
Baten	880.480	853.000
Bruto exploitatieresultaat	880.480	853.000
Lonen en salarissen	401.242	409.100
Sociale lasten	59.155	53.500
Pensioenlasten	49.268	48.400
Openstelling kasteel	165.944	183.525
Beheer collectie	40.366	39.750
Algemene kosten publiek	7.419	7.500
Instandhouding kasteel	134.338	182.853
Overige gebouwen	157.442	120.100
Archief en bibliotheek	29.254	29.350
Tuin, bossen en landbouwgronden	68.710	50.275
Algemene kosten beheer	65.971	66.625
Beheerslasten	1.179.109	1.190.978
Exploitatieresultaat	-298.629	-337.978

Subsidiënten, sponsors en fondsen

Huis Bergh wordt niet structureel gesubsidieerd door een overheid maar kan wel een beroep doen op incidentele subsidies.

In 2018 ontving Huis Bergh een bedrag van € 183.170,55 aan eenmalige subsidies.

Dit jaar ontving Huis Bergh eenmalige bijdragen voor:

- het onderhoud van de rijksmonumenten, zowel de gebouwde, het archeologische als het groene (SIM),
- agrarisch natuurbeheer (ANLB)
- bos- en natuurbeheer (SNL)
- het project Lanenherstel Bergherbos (provincie Gelderland)
- de restauratie van de zwarte molen aan de Zeddamseweg te 's-Heerenberg (provincie Gelderland, gemeente Montferland, Prins Bernhard Cultuurfonds, Molenfonds van Stichting De Hollandsche Molen en SIM)
- de tentoonstelling 'Ongekend Ornament: Baumberger zandsteen op Huis Bergh' (Euregio Rhein-waal, Gemeente Montferland, De Armenkorf, Stichting Stadskern, Stichting Het Gasthuis)
- het project digitalisering privé archief Van Heek (Metamorfoze)
- het project overkapping binnenplaats en herplaatsing zandstenen deuromlijsting binnenplaats (Euregio Rhein-Waal).

Ridders in 2018

Rabobank Graafschap, Kremer Groep, Pas Reform, Interovo Egg Group, Pfixx Solar, Gemeente Montferland, Specialized Europe BV, Optimaal FM/Regio 8, Wim Bosman Expeditie BV/Mainfreight, Hulkenberg bv, Jobmax, Koninklijke Fassin BV, Hannie en Wim Hendriksen.

Heeren in 2018

Loodgieters- en Installatiebedrijf Kupers, Bouwbedrijf Hoffman, Heilbron Assurantiën, Oasem Media & Events, Agrio Uitgeverij, Rosendaal Makelaars, Ploccos Horcagroep, Berendhaus Groep.